

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre	10	—	kr.
Félévre	5	—	"
Negyedévre	2	50	"
Egy órára	1	—	"

Egyes szám ára 4 kr.

Felolós szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
 Kiadók: **HOFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj

Negy hasabos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többző
 hirdetések alk. szerint jutányos aron vétetnek fel. Bélyeg-díj min
 den külön beiktatást 30 kr.

Az új esztendő.

Debreczen, január 3.

Mióta legutólsó példánya e lapnak megjelent, fordult egyet az idő kereke, igen nagyot fordult, sokkal nagyobb, mint a mennyire a 8-as van a 7-estől, a 30 a 29-től, az az egy fordulás koldus Magyarországból szabad és gazdag Magyarországot csinált. . . Üdvözlünk hozsánnával, 1898!

Nagy esztendő ez a mostani, nagy eseményekre emlékeztető s nagy eseményekkel kezdődő, nagy, magasztos vára-közással teljes a nemzet, amelyik e földön taposását megkezdte. . . Vajjon be fogja-e váltani?!

Két nap óta nincs vámszövetség, nincs közös bank, nincs mindent felfaló osztrák szomszéd, hanem van gazdaságilag független és szabad magyar nemzet. . . Két nap óta az osztrák-magyar bank kibocsátotta bankjegyeket az fogadja el esak, aki akarja, senki sem köteles vele, hanem a bank, az igenis köteles helyettállni a bankjegyein tett azon ígéretének, hogy azokat törvényes ércpénzben mindig beváltja; aki tehát abba a helyzetbe jutna, hogy polgártársa nem akarja elfogadni a bankját: csak menjen egész nyugodtan az osztrák-magyar bank debreczeni fiókjához, ott kötelesek azt beváltani törvényes ércpénzben. . .

Nagy a mi örömünk győzelmünk

felett, de ez nem homályosíthatja el fényét ennek az esztendőnek, amely 1848-nak 50-edik évfordulóját jelenti. . . Ez a magasztos, ez a dicső esztendő fel-elevenedik újra képzeletben és életben egyaránt s tanítja lelkesedni és hazáját szeretni a magyart! Csak egy, egyetlenegy árnyék van ebben a nagy fényességben, amelyet 1848-nak az 1848. emléke által megvilágított képe mutat: a magyar kormány magatartása a nemzet ünnepével szemben.

De volt-e harmincz év óta kormány, mely részt vett volna a nemzet örömeiben és bánatában? — Bizonyára nem! Hanem azért, mikor e nemzet örült, vele ujjongott az egész világ és mikor szomorkodott vele sirt és vele könnyezett az egész világ. Most is így lesz. Ünneplés ez az egész esztendő a magyarnak, a szabadság, egyenlőség és testvériség, a diadal és a dicsőség magasztos emlékének nagy ünnepe, amelyben részt fog venni a nemzetnek arca nagyja, be fog teleesedni a költő jóslata:

«Hol sirjaik domborulnak,
 Unokáik leborulnak
 És áldó imádság mellett
 Mondják el szent neveiket...»

Hozsánna néked 1898!

Kohányi Gyula.

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

Se ki, se be.

— A „Debreczen” eredeti tárczája. —
 Írta: **Forgács Antal.**

Göboly Márton uram ő kigyelme gazdag ember vala. Híre is volt az egész Jászságban. Pénze garmadában állott, lábas jószágja és tanyás birtoka pedig annyi volt, hogy bizony hamarjába számát se tudta volna adni amugy magyárosan, ha megkérdezik sebtibe.

Volt mit aprítani a tejbe, hát korán nősült. Nem is bánta meg soha, mert olyan gazdasszonyt kapott Julis asszonyban, hogy bizony a helyét is megfújhatta volna neki a hová leült. Nem volt bajuk egymással; Márton gazda áldott lelkű ember volt s a dclogban sem volt kivető; megfogta ő az eke szarvát, ha kellett, úgy hogy ki sem jobban. Meg is lett mindezeknek a látszata; gyarapodott a gazdaság, nőtek az épületes tanyák, mint a gomba.

De ez nem elég az üdvösségre!
 Göboly uram kezdé érezni valaminek a hijját, a mit nem pótolhatott nagy gazdasága.

Közölte az oldalbordájával.
 — Hallod-e asszony, már csakugyan nem lesz!

— De tudja kend! — vágott vissza

Julis asszony nagy hirtelen — türtőztesse magát.

— Türttem már vagy hat esztendeig, asszony, nyeltem az epét titkon a nagy reményességben, de látom, nem ér egy fapitykét sem.

— Hát én vagyok a hibás?

— Hát én? Hisz. . . no de ne busulj anyjuk. Nem akarlak bántalmazni. De tudod, mikor az a kis siró jószág az eszembe jut. . . Tudom, bántja kendet. Engem is. Majd megvalk jövő ilyenkorra.

Elmult egy év, elmuit tíz év, mind hiába, Márton vágya nem teljesült. Haza felett elrepült a gölya, de a kis siró gyerek egyre kesett. Mikor aztán meg vagy tíz eszteadót vár hiába, lemondott ebbeli reményéről.

Az idő meghozta Göboly uramnak is azt az öröme, hogy a megye tekintélyes emberei közt helyet foglalhatott. Mint vármegyei bizottsági tag és virilista, lelkes hivatás volt a közügynek. Nem mult el gyűlés a megye székházában, melyen meg nem jelent volna. Mindig a 48-as elvek mellett harczolt s nem sajnálta a pénzt, ha vele szolgálatot tehetett a haza szent ügyének. »Ugy sincs kire hagynom — mondogatta ilyenkor — a hasamon nem vihetem a másvilágra.«

Egy este bunak érsztett fejjel ballagott haza a népközből. Julcsa asszony, kit melleslegyen mondva, az idő mar kissé megvénytett mélyen a szemébe tekintett férje urának;

megijedt tőle; olyannak találta, mint a koromsötét éjszaka.

— Mi baja Márton?
 — Ne kérdezd asszony; jobb ha nem tudod!

— Csak nem a gyerek van még mindig a fejibe?

— Nem. Régen kivertem onnét. Hanem tudod-e mit gondoltam.

— Szere nek olyan kövér izmai, mint Csóri Gyurka. Tudod, hogy ágról szakadt egy valaki az. . . de azért mégis mutatós.

— Avval a nagy hasával?

— Asszony eltaláltad! És e szavaknál felvillant a szeme Göboly uramnak, az arca meg nekiperült, mint mikor szalonát süt a mezőn.

— Igen irigylem tőle. Od'adnám érte valamennyi kis kenderföldemet. Tudod, anyjok, ha nekem olyan nagy hasam lenne, olyan volnék, mint a vicispán. Ha már gyereket nem adott az Ur Isten, ebbe adna örömet.

— Vénsegire bomlik kend — mondta Julis asszony feddőleg Göboly uramnak, de nem használt; olyan vagygyal beszélt a nagy hasról, hogy a nyála is elcsordult ő kigyelmenek.

Egész éjjel Csóri Gyurka, a tisztelendő ur, meg Ragya Péter kocsmárossal bajoskodott, kik tisztességes poczakkal voltak Istentől megáldva.

ced

honvédmeházról stb. A közoktatási bizottságnál van a többi közt a közoktatási miniszter jelentése a közoktatás állapotáról, a közg. bizottságnál a belügyminiszter jelentése Magyarország 1896. é. közegészségi állapotáról. Az igazságügyi bizottságnál van a keresk. miniszternek egy kis tjavaslat: a kisajátításról szóló törvények kiegészítéséről. Látnivaló, hogy a törvényhozás bőven el van látva teendővel az új esztendő elejére.

A költségvetés a pénzügyi bizottságban. A képviselőház pénzügyi bizottsága ma d. u. 5 órákor tartandó ülésében a honvédm. min. költségvetését, január 4-én délután 5 órákor pedig az igazságügyi min. költségvetését tárgyalja.

A mai ülés. A képviselőház jan. 3-án d. e. 10 órákor folytatja az önálló rendelkezésről szóló tjavaslat tárgyalását. — A függetlenségi pártnak több szónoka van még szólásra följegyezve, ezek: Justh Gyula, Barabás Béla, Szluha István, Rátkay László, Szalay Károly, Okolicsanyi László. Egy könyv-matos jelentése szerint a pártnak mindama tagjai, akik eddig nem beszéltek, felszólalnak a javaslat ellen.

Ki az erősebb?*)

Néhány óra múlva e sorok megjelenése után, éjfél tizenkét órákor, a vámszövetség köteleke a törvény erejénél fogva fölbomlik s hazánk eléri az önálló gazdasági életnek rég óhajtott függetlenségét. Rázkodások nélkül, az érdekek minden sérelme nélkül és a nélkül, hogy politikai és katonai viszonyunk Ausztriával a legesekélyebb változást is szenvedné — halkan, észrevétlenül, miként a lombfésülés egy harmatozó éjszaka, úgy lép Magyarország a maga szuverén jogainak birtokába.

Milyen különös! A nemzeti erély ideg szálai még csak meg sem feszültek; Ausztriával, melynek sok oka van göresösen ragaszkodni a szövetséghez, még csak össze sem szólalkoztunk; fortélyt, erőszakot nem használt senki: mégis, a nemzet hő vágya, mit birni óhajtott, de remélni alig mert, ime teljesedik; háztartásunkat saját belátásunk szerént rendezhetjük; a nemzeti közmunkáságnak egy merőben új, tágas birodalmat veszszük birtokunkba; idegen befolyástól menten fogunk rendelkezni össze valóni forrásainkkal; megszűnik az a kár és szegény, hogy idegen országnak fizessünk adót.

*) Nem tudjuk olvasóinkat megfosztani a gyönyörtől, melyet bennünk ez a remek cikk keltett s habár elkésve is szívesen kiadjuk. Szerk.

Másnap reggel odaállt az asszony elé, megpederítvén deres bajszát.

— Asszony, itt a kezem, két esztendő alatt olyan poczakot neveled, hogy a csutrányi prépost is megirigyli!

— Menjen, mert...

— Ne pattogj, asszony, megálmodtam. Ehol az álmokönyv: »Dinnyet enni, nagy hasat jelent. Én pedig azt ettem; vereset mint a ver, edes-t, mint a cukor!

— Ördöge van kendnek, apjok, ce'találta.

Tegyük meg a lutriba.

Mennyi is a numerusa?

... Tizenkettő, tizenhárom, tizen-nég.

Göbly uram örömeiben összeültötte a bokáját, s kevés hja volt, hogy rá nem kezdte az ennek megfelelő régi nóta kezdetét hogy:

„Barna kis lány,
Mondd meg nekem hová mégy»

Már ott lebegett az ajkán, de nem tette; elfogta a nagy has utáni epedés.

— Hatha... hatha — mormogta kissé fenhangon.

— Aztán csak meg ne bánja kend — mondá az anyjok, ki megértette óhaját.

Kezünkrol, lábunkrol bilincs hull le az újév hajnalán. Gyarmatosok helyett szabad polgárok leszünk. Nem viseljük többé az idegen ipar monopoliának szegénybélvélő boru homlokunkon. Nem érezzük többé az idegen érdekek ostrom-apásait meggörnyedt hátunkon. Szabadok leszünk.

Mi történt? Semmi egyéb, mint a mit mindennap látunk. A nap leszáll nyugaton és éjbe borul a mi világunk. Aztán lefekszen; átom jön szemünkre; tédeltségbe esünk, öntudatunk eiszáll, akarat erőnk lehanyatlak, szabadságunk szétfoszlik. De a keleti láthatáron hasadaskor megjelenik a nap: világosság tesz, izmaink fölélednek, akarat-erőnk birtokba veszi valónkat, talpra állunk, gondolkozunk, eslelszünk. Az átom bilincse lehull. Szabadok leszünk.

Mindezt megszoktuk; föl sem tűnik tehát.

Most pedig nyugtalankodunk. Miért? Mivel hogy fölébredtünk. Mivel megint urai letünk saját sorsunknak.

Néhány szakasza a törvénynek elaltatta hazánk abbeli törvényes jogát, hogy kereskedelmi ügyeit vámvonalak által szabályozhassa. Elaltatta pedig abból a végből, hogy vámközösségbe lépünk Ausztriával. Megtörtént. Napunk leáldozott a nyugati szemhatáron. Sötétség borult bérceinkre és rónáinkra, s lelkünk-re-testünk-re átom nehezedett.

De meg vagyunk irva, hogyha meghiusul az egyezkedés: föléled a törvényes jog. Es meghiusult. Nem mi hiusítottuk meg. Nem is a másik egyezkedő. Maga a jó Isten jelent meg dönteni a nagy, történelmi erők ellenállhatatlan hatalmával. Es döntött. A vámszövetséget megkötni nem lehetett.

Ezáltal az elaltatott törvényes jog önként, önmagától, saját erejéből föléledt. A nap megjelent a keleti szemhatáron. Vele a világosság, az önrendelkezés törvényes joga, a gazdasági élet szabadsága. Visszatért az a jogállapot, hogy hazánk a maga kereskedelmi ügyeit vámvonalak által szabályozhassa.

Ez a száraz tény. Sem több, sem kevesebb. Megnyertük az önálló gazdasági élet minden föltételét.

Nincs egyéb hátra, mint alkalmazásba venni az eszközöket. A szerencsés események bőségszarva önkbe ejtett egy alvó jogot, mely a függetlenségi párt meleg karjai között föléledt.

Es annyi harez, annyi mellőzés, annyi guny és számba nem veses után a függ. párt elérte azt a magasztos történelmi pillanatot, hogy büszke lélekkel nyujtja oda a nemzetnek a föléledt jogot. Im, itt van.

Ki volt a legény a Jászságban?

Ki lett volna más, mint Göbly Márton uram, a tekintélyes alak. Álma beteljesült: úgy meghizott s olyan hasa lett négy év alatt hogy míg ism rt jómagára. Meg volt az öröm! S úgy négyeszközt olykor — olykor széles jökédvének nem átalotta Julis asszonyt bosszantani, hogy bizony — bizony csuffá tette őt amugy egészen alaposan.

Most még hétszerte nagyobb örömmel járt be Szolokra a megyei gyűlésekre; II. osztályu kupétában utazott, kényelemben tartván tisztas hasát és pöfékelvén ott makrapipájából a magatermelte szüzdohányt elannyira, hogy olykor — olykor a bent ülő finyás orru vigéczek eszeveszetten rohantak ki a folyosóra — ha lehetett — a »magyar illat« elől; ő kigyelme pedig csak ezt várta s végignyul a bürülésen, által adván két mázsás testét az edes nyugalomnak.

Ugy 50—55 éves korában esett meg vele. Egy holdvilágos nyári estén, nem kis szuszogás kíséretében hazafelé ballagott és — egy csinos fehér személyn akadt meg a szeme, ki az ő portája előtt levő gemes kútból vizet merített.

— Ejnye be gyönyörű kis jószág vagy, szentem. — Hogy hinak? Ki az urad?

Vége köv.

Az ébredőzének új altatószert akart a kormány adni egy fortélyos javaslat méreg italával. De mi nem túrtuk a méregkeverést. Oda állottunk a jog oltalmazására. Elszánt sorainkat nem tudta megtörni a hatalom. Az ébredőz ajkát nem érintették meg az átom-itallal. Fölebredt. Itt van. Elj vele magyar nemzet bölcsen, megfontolással, erődnek fejlesztésére, fiadnak boldogulására, ön nagadnak büszkeségére! Szabaddá lettél az újév hajnalán.

Milyen különös! Bérceink ormán nem gyulnak örömtüzek és a keblek mélyet nyugtalanság fogja el. Mint mikor a kis kanári kibocsátják a szabadba. Vidám csicsérgéssel nem üdvözlö a nagy alkalmat, hogy szabaddá lett, hanem meghuzódik az első lomb alatt felénk, gyáván, reszketve a szélől, mely fölfrissit más lényt, megijedve a bogártól, mely fölötté zümmög, kétségbeesve a jövőtől, hogy nem lesz már etető gazdája.

Szegény, szerencsétlen nemzetem! — Hát csakugyan félsz a szabadságtól? A híres turulból kanári madár lett a közzös vámsorozók kalitájában? Azt hiszed, hogy téged az osztrák kitarított? Minő megalázás, ah, milyen szegény, hogy így kell rólad beszélni!

Te, ki annyiszor voltál nagy a szenvedésben és oly sokat szeavedtél, hogy szabad lehess — mi lett? Fiad hűsége talán csak nem szünt meg végképpen? Az a nagy többség, mely együtt van, hogy törvényt hozzon, jogot védjen, törvényt megtartson, talán csak nem állott be összes n és egyenkint osztrák eselédnek?

Irott törvényünk világos. Ha nem sikerül az egyezkedés: marad szumunkra a törvényes jog. (68. §) Melyik az? Hogy az ország vámvonalak által szabályozhassa kereskedelmi ügyeit. (58. §.) Az egyezkedés pedig nem sikerült. Maradt tehát a törvényes jog. Nem kivívni kell ezt a jogot, csak megtartani.

A kormány nem akarta megtartani. E helyett javaslatot készített, hogy új egyezkedési kísérletet tehessen. Ezt a javaslatot a Ház nem fogadta el. Maradt tehát a törvényes állapot. Melyik? A vámszövetség állapota? Nem; hiszen az néhány óra múlva törvényesen megszűnik. Melyik maradt tehát? A jogfenntartás állapota? Arra, hogy az ország vámvonalak által szabályozza ügyeit.

Mit csinál a kormány? A törvény világos parancsa szerint január elsején hozzá kell, hogy fogjon a vámvonalakkal való szabályozáshoz. Törvényesen egyebet nem tehet. Munkája, eljárása fölötté könnyű. Egyszerűen egy élő törvényt kell alkalmazásba venni az osztrák határszelen. Az 1882. évi XVI. t.-cz. a legreszletesebben gondoskodik arról, hogy miként kell kereskedelmi és vámügyekben eljárunk olyan államokkal szemben, melyekkel nem vagyunk szerződési viszonyban! Már pedig éjfél után nem vagyunk Ausztriával szerződési viszonyban. Gondoskodva van ezen törvényben a jövedékekről, a fogyasztási adótyagról, az árucikkre vámtarifájáról, mindenről Tessék ezt a törvényt alkalmazni. Csak egy rendelet kell a vámhivatalokhoz, egy-két kirendeltség a határszéli állomásokhoz, az eddigi kötések respektálása, a törvényesen megállapított tarifák alkalmazása, egy kis személyszaporítás, kellő erély, biztos kéz, hazafias elhatározás és engedelmisség a törvény parancsának.

A magyar kormány ezt nem akarja megteenni. Innan a köznyugtalanág. A magyar kormány nem engedelmeskedik Magyarország törvényeinek. Készebb megszegoi a törvényt, mint foganatba venni a külön vámterület előnyeit. Tehát mellözi az ország törvényét és az ország érdekét. Mi ez? Mi a hűtlenség közjogi fogalma, ha nem ez?

Arra virradhatna föl a magyar nemzet újév hajnalán, hogy minden idegen befolyástól menten intézze gazdasági ügyeit. Elő, világos törvény rendeli, hogy így legyen. És ime, arra viradunk föl, hogy a kormány összetépi a törvényt, beláthatatlan zavaroknak teszi ki a közeletet, elkéseredett harcok jövjét zudítja a parlamentre, megingatja

alkotmányuk oszlopsorait és mindazt a szent hitet, melyet a magyar jogrend szilárd-ságához fűzött a hazafias megnyugvas, egyetlen tollvonással semmivé teszi.

Nincs hát okunk örömtűzek gyujtására. Sötét borulat száll a kedélyre, tornyosuló aggodalmak teszik szürkévé hazánk eget. A holnap bizonytalan. A jog feldulva, a hit kizökkenve sarkaiból.

Ki a hibás?

Tartsuk meg a törvényt! — mondja a függetlenségi párt.

Az én akaratom a törvény! — mondja Bánffy Dezső.

Többé tehát nem két párt, nem két eszme, nem két irányzat ütközik, hanem az erőszak intéz rohamot a jog ellen. Az egyik hadakozó Bánffy Dezső, a másik hadakozó a törvény. Lesz-e bátorsága a többségnek kitartani Bánffy mellett, aki a törvény ellen indult? És lesz-e ereje az erkölcsi rendnek megvédeni a törvényt ezen erőszakos roham ellene?

Igy áll a kérdés.

Hazánk jogrendjének jövődjé függ attól a kérdéstől, hogy vajon Bánffy Dezső együtt a hűveivel erősebb-e, mint az ország törvénykönyve?

Bartha Miklós.

A politikai ujév.

Debreczen január 3.

Az ujévben elhangzott politikai beszédekből visszatükröződik a jelenlegi politikai helyzet.

A kormánypárt tagjai nagyszámban gyűltek a Lloyd-klubban, hol Podmaniczky Frigyes báróval szemben néhány szóval kifejezték ragaszkodásukat, azután hosszú kocsisorban fölvonultak a miniszterelnöki palotába hol valamennyi miniszter — Jósika báró kivételével — megjelent. Az üdvözlőbeszédet Lukács Béla volt kereskedelemügyi miniszter intézte a kormányelnökhez. Beszédében ismertette a politikai helyzet nehezégeit, és nagy elismeréssel szólt Apponyi gróf és a nemzeti párt magatartásáról, majd pedig biztosította Bánffy bárót a szabadelvű párt ragaszkodásáról és bizalmáról.

Bánffy báró erre azzal felelt, hogy a nemzeti pártot és Apponyi Albert gróftól teljesen negligálta és figyelmet csak a függetlenségi és 48-as pártra fordította, melynek magatartásának sehogyssem tetszik. A miniszterelnök ur kegyes volt kijelenteni, hogy a függetlenségi és 48-as párt magatartása nem talál a közvélemény és a választók tetszésére, a párt eljárásával megrontja Magyarországnak nehezen kivívott tekintélyét a külföldön. Egyébként ismét hangoztatta, hogy ő ismeri a kötelességet bírja a korona teljes bizalmát és kéri a szabadelvű pártot, hogy teljes szolidaritásával támogassa a jövőben is, mert erre a szolidaritásra nagy szüksége van a nehéz helyzetaól való kibontakozásra.

Innen a kormánypárti képviselők a képviselőházba hajtottak, hol Rohonyi Gyula Szilágyi Dezsőhöz intézett üdvözlő beszédet.

Rohonyi Gyula utalt arra, hogy az európai parlamentek most mind nehez megpróbáltatásokon mennek keresztül, de bizik abban, hogy a magyar törvényhozást mindig vezeti a ragyogó vezéreszárny, melyre Szilágyi tavaly rámutatott.

Szilágyi erre egy igazán nagy mesteri parlamenti szónoklatot mondott, melylyel záratlanságát a legfényesebben dokumentálta.

Abban egyetért minden magyar, hogy a magyar államot másként, mint királyával együtt állítani nem lehet. Meg van arról győződés, hogy a nemzet nehéz napjaiban sem fogja sohasem kibocsátani a szabadság aranyfonalát. Tudja azt, hogy a Haz minden oldalán teljesítik a kötelességeket legjobb meggyőződésük szerint és éppen azért bizik a Haz minden oldalában, hogy a parlamentet megválasztásnak ki nem fogják tenni. — A nemzet iránti felelősségtől és a nemzet önértékelésétől mindenki át van hatva és éppen ezért tudja, — hogy a p a r l a m e n t b e v e t e t

bizalom az országban esorbát nem fog szenvedni.

Az egész Haz képviseli az egész teljes nemzetet. Valamennyien képezik az ország érdekeinek felelős öreit, valamennyiunktől várja a nemzet alkotmányos jogainak megvédését. Ezért meggyőződése, hogy mindenki csak attól fogja magát vezéreltetni, hogy a jog tiszteletbentartása képezi a kötelességteljesítés egyik legfőbb feltételét és azért hiszi, hogy mindenki óvatosan kerülni fog minden túlzást, minden irányban. Szavait azzal végezte, hogy a Haz minden oldalán ápolják az egymás iránti kölcsönös becsületet, melylyel megtalálják a megértést is.

A mily mély hatást keltett ez a beszéd, oly váltakozó érzésekkel fogadtak a szabadelvű pártban Bánffy beszédét, mezt a párt tekintélyes tagjai mind egyetértettek abban, — hogy Bánffy ismét csak súlyosbitotta a párt helyzetét, — midőn a függetlenségi párttal szemben agresszív magatartást tanúsított.

A függetlenségi és 48-as párt tagjai nagy számban jelentek meg Kossuth Ferencznél, kiköz Meszlény Lajos intézett lelkes, lendületes üdvözlő beszédet, melyben rámutatott a pártnak nehéz küzdelmére és nagy kitartással folytatott akciójára. Kossuth válaszában hangsúlyozta, hogy sohasem volt jobb alkalom az önállóság kivívására, mint most, a mikor Ausztria bonyadalmi és egy tehetetlen kormány tették lehetővé, hogy csak kezünket nyujtsuk ki gazdasági önállóságunkért. A függetlenségi párt rendületlenül megmarad az elveinek gyakorlati kivívása érdekében megindított harcban, bármennyire rémitgesse és ijesztesse is a kormány.

A párt másik árnyalata Bartha Miklós lakásán gyűlt ma délelőtt egybe, hol értekezlet tartott.

A nemzeti pártban Horánszky Nándor üdvözölte Apponyi Albert gróftól, ki beszédében kijelentette, hogy a nemzeti párt az országgal szemben teljesítette kötelességét, midőn a Haz előtt fekvő javaslatot elfogadta. Nem a párton mult, ha a javaslat nem jutott törvényerőre és így bekövetkezett a mai képtelen, rendkívüli állapot, mely fölött napirendre térni nem lehet. E helyzet felett a nemzeti párt kritikát fog gyakorolni, mert téves hit az, hogy azért, mert a párt elfogadta a javaslatokat, lemondott volna arról a jogáról is, hogy azokkal szemben, ki a mai helyzetet előidézték, kritikát is ne gyakorolhasson. Ezt a kritikát a nemzeti párt senkivel szemben le nem kötött szabadsággal teljesíteni fogja.

A jövőben teljesítendő kötelességekre néve hangoztatja Apponyi gróf, hogy amennyiben szükséges lenne a 67-iki kiegyezés revíziója, a nemzeti párt feladata az lesz, hogy az a revízió Deák Ferencz szellemében irányíttassék. Egyébként a gróf ur is azt a véleményt hangoztatta, hogy a többség nézetének szabad nyilvánítását egy kisebb eszaki erőszakoskodása meg nem hiusíthatja.

A beszéd után Hódossy Imre üdvözölte Horánszky Nándort, kinek vezetése alatt a nemzeti párt lelkesen teljesíti az ország és király iránti kötelességeit.

A néppárt az idén először tiszteltt hivatalosan vezérével. Ugy Zichy Nándor, mint Eszterhazy Miklós Móricz gróf a politikai helyzettel foglalkozott és hangoztatta, hogy az alkotmányosság legjobb öre a király, nem pedig a kormány, mert az elég gyakran ront az alkotmányosságon.

TARKA ÉLET

Mátyás udvara.

Mind Budára megy fel,
A ki csak levezte,
Villog a sok szablya,
Csillog a sok mente,
A Duna vízében
Millió sugár van,
Örömtűzek égnek
Odafenn a várban.

Trónusan ül Mátyás,
Magyarok királya.
Fején a bölcsesség
Gyémánt koronája,
Nyílt homlokán a fény
A szent igazságé,
Vere a nemzeté,
Lelke az országa.

És mulat a magyar,
Jó kedve nem alszik,
A többi teremben
Muzsikaszó halszik.
Nyoma sincs ott még a
Sirva vigadásnak,
Tánczoknak, daloknak,
Istznak, lakomáznak.

De hirtelen csönd lesz
Nóta s táncz elhalt,
Ének és léhaság
Elhagyják az ajkát,
Lelkesítő hévvel
Telnek meg a szivek —
A király elébe
Vonulnak a hivek.

Aztán a jövődjé
Harcokról beszélnek
Délceg ifjú hősök
S hősakállu vénnek,
Kik nagygyá, dicsővé
Tették az országot,
Ezer véres prédán
Édzett oroszlanok.

Egyik így szól: »Rajta,
Hamar a míg lehet,
Verjük el egy kissé
Az átkozott csehet!
Az óriás vezér
Közbeszól dörögve:
»Menjünk a tatárra
Menjünk a törökre!«

Hallgatást int Mátyás
Magyarok királya,
»Se nem a törökre,
Se nem a tatárra,
A csehet is hagyjuk
Legjobb lesz az — osztrák —
S mindnyájan azonnal
Véleményet osztják.

Mily szép idő volt az!
Hajh de százszor szegény,
Szabadság, dicsőség
Hessze tüntek régen;
Mova lett nagyságod
Hs hova lett fényed?
Hűtlen sáfáridtul
Kérdjed hazám, kérdjed!

Révi Nándor.

Az olvasóhoz!

Magyarország rendkívüli körülmények közé jutott!

Soha, még 1866-ban sem állottunk oly közel, hogy testté váljunk az

Önálló független Magyarországnak, —

mint ma! A függetlenség napjának fénye tört keresztül a 30 éves jogfeladás és erőszak homályán, a mely elemi erővel serkent a magyar nemzetet, szinte hallik eget földet-rázó harsonája:

Ébredjünk!

Ennek az ébredésnek tolmácsa immár három évtized óta a Debreczen, mely törhetetlenül harcra a szabad, önálló és független Magyarország kivívásáért. Sok vihart látott már a mi lapunk s megmaradt közöttük rendületlenül.

Most sem maradt hátul a küzdők sorában, hanem magasan lobogtatja a zászlót, melyen ez áll:

Eljen a független Magyarország!

E munkánkhoz bizalommal kérjük fel társul az olvasó közönséget, mely három évtized óta teszi lehetővé, páratlanul álló párt-

fogással, hogy lépünk, a «Debreczen» azzá lehessen, a mivé lenni törekszik: Északkeleti Magyarország ellenzéki közvéleményének tolmácsává és előharcosává!

De a Debreczen híven nevéhez, nem feledkezik meg szülővárossáról, annak ügyeit élénk figyelemmel és érdeklődéssel kíséri, előre áll a jónak s kérlelhetlenül ostromozza mind azt a mit a város érdeke ellen v a l ó n a k l á t.

Szava súlytalan esik a mérlegbe minden városi kérdésben s e tekintetben nem egy kiváló sikerre mutathat rá. Hogy csak a legutolsó idők eseményeire hivatkozzunk, ott van a városháza szerencsétlen megfélemlése tervek eljete, a közvilágítás ügyében a nyílt versenypályázat kitűzése, a szabadságharc 50 éves jubileumának megünneplése stb.

Politikai cikkeinket a felelős szerkesztőn kívül a debreczeni függetlenségi és 48-as párt legkiválóbb férfiai, egyes fontosabb események alkalmával pedig az orsz. függetlenségi és 48-as párt legjelesebb írói szolgáltatják.

De a Debreczen nemcsak politikai, hanem publicisztikai tekintetben a maga helyen áll; hírszolgálatát a budapesti lapokéval vetekszik. Budapesten rendes tudósítót tart, a ki táviratai útján első sorban tájékoztatja olvasóinkat a legfontosabb eseményekről. Így pl. egyedül a Debreczen hozta annak idején a 10 szobor ügyében kiadott királyi kéziratot s mindennap közölt országgyűlési tudósításait, az összes debreczeni lapokat egy 24 órával megelőzi.

Szépirodalmi tekintetben a környéken egy lap sem vetekedhetik a Debreczennel. Elég, ha ramutatunk arra a fényes névsorra, melyben az ország legkitűnőbb írói szerepelnek, hogy emeljék a Debreczen szellemi niveauját.

A Debreczen nem dolgozik a hatásvadászat olcsó eszközeivel, nem ígér semmi olyat, a mit megtartani nem képes, hanem adunk minden tekintetben kifogástalan új-ágot a mire biztosíték munkatársaink fényes sikere. Hisszük, hogy szavunk nem fog hatástalanul elhangzani a pusztában, hanem a közönség seregétől fog sorakozni a Debreczennek három évtized óta fennlen lobogtatott zászlója alá!

Ugy legyen!

Debreczen, 1898. január havában.

Eljen a független Magyarország!

A „Debreczen” szerkesztősége.

A közeledő újév alkalmából új előfizetést nyitunk a

DEBRECZEN-re,

mely immár XXX. EVFOLYAMABA lép.

A kik lapunkat még nem ismerik, azoknak egy levelezőlapra nyilvántartott kérelemre 8 napig szívesen küldjük lapunkat.

A »DEBRECZEN» előfizetési ára:

Egész évre, 10 frt, Negyedévre 2 frt 50,

Félévre 5 frt, Egy óra 1 frt. —

»DEBRECZEN» kiadóhivatala.

Ujdonságok.

* **Tanácsülés.** Ma délelőtt a városháza nagy tanácstermében Simonffy Imre polgármester, kir. tanácsos elnöklété alatt tanácsülés volt, amelynek nagyrészt különböző nyílt és titkos személyi ügyek elintézése vette igénybe.

* **Az új egyházmegye.** A tiszavidéki ágost. hitv. egyházmegye 1898 január hó 5-én Debreczenben tartandó közgyűlésének rendje következő: Január hó 4-én kedden, Az érkező vendégek fogadása a pályaházban és elszállásolása. Január hó 5-én szerdén: Dél előtt 10 órakor: Istentisztelet a dalárda köz-e működésével. Délelőtt fel tizenegy órakor: egyházmegyei közgyűlés a templomban. Dél 1 órakor: Közébed az »Arany Bka» szálló éttermében. Este 7 órakor: Színház. Előadás után találkozás az »Angol királyné» éttermé-bez. A közgyűlés tárgysorozata: 1. A közgyű-

lés megnyitása imával. 2. A közgyűlés alakulása, megbízó levelek átvétele. 3. A szavazatszedő bizottság jelentése a választás eredményéről. 4. A választott elnökség beiktatása esküvétele. 5. A többi tisztviselői állások választás utján betöltése. 6. A hegyaljai egyházmegyével közösen fennálló anyagi viszonyok rendezése, eszleg bizottság választása. 7. A felmerülő közigazgatási költségek fedezéséről gondoskodás. 8. Egyéb intézkedések. Jegyzet: 1. A vendégek elszállásolásáról a vendéglátó egyház gondoskodik. 2. Paplak és templomi helyiség a Miklós utca 1905/6 sz. a. van. A templom fűve lesz. A debreczeni ágost. hitv. ev. egyház. A közbejárt aláíratkozhatni J a n o s s y József (Kardos László üzlete) és dr. H o r v a i Róbert főreáliskolai tanár ivén.

* **Ertesítés.** Tisztelettel tudatom a t. szülőkkel, hogy ev. ref. népiskolánkban a tanítás szerdán, azaz folyó hó 5-én reggel meg fog kezdeni. *Mitrovics Gyula*, iskolaszéki elnök.

* **Az adóbevallások véghatárideje.** Szolgálatot vélnék teljesíteni a nagyközönségnek, ha felhívjuk a figyelmét az adóbevallási ívek beadásának végső határidejére. — Ez azért fontos, mert különben a pénzügyigazgatóság hivatalból állapítja meg azon adófizetők jövedelmét, a kik az adóbevallási íveket elkészve vagy egyáltalán nem adják be s a hivatalosan megállapított jövedelem után kell majd fizetni az adót. Felhívjuk tehát olvasóinkat, hogy III. és IV. osztályu, valamint a tőkekamat adó bevallási íveket legkésőbb e hó 15-ig, a házbér bev. íveket febr. 5-ig, a teherbevallási íveket pedig e hó 31 ig d. u. 6 óráig a városi adóhivatalhoz (Hungária épület) adják be.

* **Belketlen szülők.** Ma reggel egy 6 éves didergő gyermeket talált egyik rendőr az utcán, kinek vékony ruhácskáját keresztül járta a hideg szél s mely a nagy is alig óvta a megfagyástól. A rendőr kérdésére előadta a gyermek, hogy szülei feltették a vonatára és ott hagyták. Így került Debreczenbe. Azt nem tudja megmondani, hová való. A gyermek mindaddig a rendőrség oltalmában marad, míg a vizsgálat kideríti illetőségi helyét és belketlen szüleinek kiletét.

* **Kinevezés.** Gróf D e g e n f e l d József főispán ifj. O r o s z László végzett joghallgatót Debreczen város számvevőségéhez joggyakornoknak nevezte ki. A legújabb városi hivatalnok a mai tanácsülésen tette le a hivatalos esküt.

* **A javithatatlan** Balla Lidi rovt multu asszony, jó ismerőse a rendőrségnek, alig került haza Maria-Nostráról, hol valamely stikliert »vezeklés»-re kárhoztatta az igazságszolgáltatás, ismét csávéba került. B o g d á n Jozsefnek kisujtucán 1754 szám alatt levő házába valahogy bevetődött s hóna alá csapott egy favagó baltát, lévén az ő agyától igen tavol az »enyém, tied, övé» fogalmának erkölcsös értelemben való értelmezése. A kapitányság előtt sirva fakadt a vád hallatára s egre-földre esküdjözött, hogy ő még csak hozzá sem ért az átkozott baltához. A panaszos azonban azt állítja, hogy erővel vették el a szerszámot s minthogy ez sokkal valószínűbb, mint Balla Lidi állítása, Lidire kimondták a bűnt. A panaszos azonban megszánta a szerencsétlent s mivel kárt úgy sem szenvedett, nem kívánta a tolvaj ember megbüntetését. A kapitányság azonban, hogy elejét vegye a javithatatlan további működésének, eltörlöcsölta őt illetőségi helyére.

* **Nagy ékszerlopás.** Tiszafüredről táviratozza a cseüdrőség városunk főkapitányának, hogy ott 1400—1500 frt értékű ékszerlopás történt. A gyaru D u s á n Ferencz esava góra irányul, ki azonban T.-Füredről kerekelt oldott s most a hazat rendőrség feladata kikutatni hollétét, hogy számon kérjék az ékszereket, ha még kezei között van a jómadarának.

* **A zeneakadémiából.** S z o t y o r i N a g y Károly igazgató f. e. február 1-én új tanfolyamokat nyit a második félévre. Zeneakadémiájában az elemi oktatásól a legmagasabb művészi kiképzésig. Zongora, ének, hegedű, viola

gordonka, orgona, czimbalom, zeneelmélet, zeneszerzés és kamarazene tanszakokkal. — Tanárok az orsz magyar kir. zeneakadémiát végzett okleveles művészek. Az oktatás az orsz. magyar kir. zeneakadémia terterve alapján történik. A felügyeletet az igazgató végzi. A növendékek korlátozott számban vétetnek fel. A tanárok a többi iskolák óráihoz vannak alkalmazva. Miután S z o t y o r i N a g y Károly igazgató akadémiaja szervezte van, már febr. 1-től az igazgató is fogja tanítani a zongora osztályokat is úgy gyakorlatilag, mint a zongora játék metodikáját. A növendékek házi gyakorlati előadásai szintén februárban kezdődnek. A kilencz akadémiai hangverseny ciklus negyediké januárban lesz. Erről később. Az akadémiai hangversenyek a növendékek számára ingyenesek. Beiratási díj, tandíj, magánórak és egyebekről bővebben szívesen szolgál S z o t y o r i N a g y Károly igazgató d. u. 2—6-ig. Teleki utca.

* **Veszélyes bérkoosis.** Nagy riadalmat okozott tegnap este péterfán egy bérkoosis, ki részeg állapotban örült sebességgel hajtot végig az utcán, nagy veszélynek tette ki a közönséget, mely felháborodással nézte a jelenetet. Végre egy rendőrnök sikerült megállítani a megkínzott lovakat s a kocsist hogy kissé csilapodjon dühe, a dnyi enyhe sötétjébe helyezte el.

* **A lovaskaszárnya építése.** Az új lovaskaszárnya tekének megszerzése végett megindított kisajátítási eljárását a város teljesen befejezte, s most a törvény értelmében a belügyminiszter engedélyének megszerzése végett sürgősen intézkedik a városi tanács; hogy az építkezés kora tavasszal meg kezdhető legyen.

* **Az öt forintos tovább jár.** A fővárosi lapok után mi is megirtuk, hogy új év után az öt forintos bankót kivonják a forgalomból. E hírrel szemben illetékes helyről felvagyunk hatalmazva annak kijelentésére, hogy e hír alaptalan és az öt forintos bankó-jegy tovább is forgalomba marad.

* **Ul csatorna.** Egy évtizedek óta sürgött mizéria megszüntetését rendelte el végrehalára a városi tanács, a kut-utca egy részének csatornával ellátását az iskolatelep mellett. Bizony rég ideje már a kut-utcai ronda árok eltüntetése a maga piszkos ürülékével az iskolai ablakok mellett. Mint értesülünk a csatornázáshoz kora tavasszal hozzá fognak, s a közeli volt Novák háztól vezetve a Dedó épületéhez egy gázlámpát alkalmaznak. Bizony a görbe sötét utcába rég kellett volna már több világosság.

* **Az alsó-szabolcs tiszai armentesítő társulat kiterjesztése.** Debreczen város, mint nagybirtokos érdeklődésére nagy mértékben számíthat az a mozgalom, mely közelebb a Hortobágy—Berettyó belviz szabályozó társulat felosztása és a szomszédos társulatokba való beosztása iránt indult meg. Erre vonatkozol az alábbi tudósítást kaptuk:

Az alsó-szabolcsi-tiszai armentesítő társulat közgyűlése által kiküldött bizottság f hó 30-án két nagyfontosságú ügyben tanácskozott. Nevezetesen megállapította a már elavult gátvédelmi szabályok tervezetét s a t. igazgatójának idevonatkozó javaslatát csekély módosítással tárgyalás végett a választmány és a közgyűlés elé terjesztetni rendelte. Nagyobb fontosságú volt a második ügy, melylyel a bizottság foglalkozott. A társulat már előbb fel volt szólva a berettyó körsi-társulat által a Hortobágy-Berettyó belvizeket szabályozó társulat felosztása iránti mozgalom támogatására. — A társulati közgyűlése érdemleges határozat hozatal előtt Abraham László, Osváth Ferencz, Lukács Dezső, igazgató és főmérnökből alakított bizottságot küldte ki a Hortobágy-társulat ügyeinek tanulmányozására. T. igazgató ezen társulatra vonatkozó műszaki, pénzügyi, s adminisztratívonalis adatokat összegyűjtve — azokat jelentés kíséretében a bizottság elé terjesztette, — hogy a Hortobágy társulat felosztását, illetve területének a tiszai társulatba leendő beolvadását maga az illető társulat is kívánja, sőt közgyűlésen már az erre vonatkozó határozatot is meghozta s a tár-

gyalások megindítása és vezetése végett, a földművelésügyi miniszteriumtól egy megbízott kiküldését kérelmezte. Az úgyi ilyen állásában a bizottság időszzerűen tartotta a kérdés ezen részével is foglalkozni a végett hogy a társulati közgyűléshez javaslatot terjeszthessen elő. — Hosszas és kimerítő eszmecsere után egyértelműleg abban állapodtak meg, hogy habár a társulat ez időszereint alapszabályai szerint belvív rendezési ügyekkel nem foglalkozhatik is, de mégis nagyszámu árteri birtokos társai érdekeinek figyelembe vétele és megóvása tekintetéből a társulat közgyűlésének azt javasolja, hogy az úgyi tárgyalásában megbízott kiküldöttéi által részt vegyen, sőt nem idegenkedik a Hortobágy szabályozási munkáknak a társulat területén létesített részeinek átvételétől sem, ha a további tárgyalások folyamán kitűnnék, hogy ez érdekelt tagtársainak előnyére fog lenni a nagyobb teher a társulatra nem hárulna. — Egyebként ezen nagyfontosságú ügyben, mihegyt a tárgyalások megindítása iránti megkeresés hivatalosan beérkezik, az elnökséghez rendkívüli közgyűlés összehívása iránt fog előterjesztést tenni.

* **Kocsis bravur.** Szőke Károly fiakkeres kocsis valami nagy tett végrehajtásával kívánta megnyitni működését az új esztendőben, kapta magát s leöntött szomszagos gégején néhány korty szivervőt, amitől felhevülve botot ragadott s a városháza előtt tegnap délután 4 órakor a járó-kelöket megtámadta s több embert lényeg meg is ütött. Szerencsére egy markos rendőr lefegyverezte a vitézködőt s bekísérte a városháza-börtönébe, hol most csend és nyugalom közt várja büntetését a harcziás lökormányzó.

* **A bejelentő hivatal ügyforgalma.** A rendőri bejelentő hivatal már összeállította a múlt évi forgalmáról szóló kimutatását, melynek összegei tanúságot tesznek arról a roppant munkáról, a mit Debreczen város lakosainak nyilvántartása megkövetel. A kimutatás adatai a következők: Beérkezett összesen 2019 közgazgatási és 1066 kihágási ügydarab. Kiadott 88 igazolási jegy, 175 cseledekönyv, 175 ideiglenes igazolvány. Elintéztett 163,548 bejelentési lap, és felvilágosítást 85,551 esetben adott díjmentesen a hivatal. A múlt év folyamán 77 olyan családfo telepített le, aki telepítési díjat köteles fizetni. A december havi forgalmi kimutatásból pedig a következő adatok szerepelnek: kihágási ügy 65, közgazgatási ügydarab 160, elintéztett bejelentési lap 13699 és felvilágosítási 6506.

* **Az igazi érdem elismerése.** A debreczeni izr. hitközség képviselő testülete a tegnap Reichman Ármán elnöke alatt tartott ülésén az építési számvizsgáló bizottság jelentése alapján a templomnak házilag építkezésére vonatkozólag úgy az építő bizottságnak mint az előjáráságnak a felmentvényt megadta és mindkét testületnek, különösen Reichman Ármán elnöknek a templom építés körül szerzett érdemeit jegyzőkönyvbe iktatta és farradhatlan munkáikodásukért köszönetet és elismerést szavazott. Azután letárgyalta az 1898. évi költségvetést, mely alkalommal Krausz Vilmos főrabbi fizetését, kiváló működésének elismerésül — 600 forinttal felemelte, ugyszintén Burger S. József hitközségi jegyzőnek fizetését is 600 forinttal felemelte, elismerésül azon kiváló munkálkodásának, mellyel 7 év óta és különösen a templomépítés ideje alatt kifejtett. Ezen jól megérdemelt fizetésjavítások egyrészt a hitközség érületét és gondolkodását jellemzik hivatalnokni, érdemei iránt, másrészt fényes tanúságot a hitközség consolidatiójának, mely nagymervű építkezései által nembogy megrendült volna, hanem még erősödött. A költségvetés elfogadása után a képviselőtestület néhány kisebb ügyet tárgyalta és ezzel az ülés az elnök elttetésével véget ért.

* **Ne Rákóczyt! Jambót!** A jó falusi parasztnép izlése kezd romlani — hazafiassága gyöngül, — gondolkodása változik. — Nem hiába sirja Béla cigány hegedűje, hogy:

»Cserebogár nem kell az már senkinek: Azt a nótát huzatják most, a mit Bécsben füttyölnek!»

De nem kell már egyiknek-másiknak a Rákóczy-induló sem. Pedig melyik magyarnak nem volt kedves eddig az az induló? Lakodalm napján, bucsun, keresztelőn, névnapon, mulatságon, szóval mindenfelé, ahol csak megzendült a magyar cigány hegedűje, mindig örömjongással foyadták a Rákóczy-indulót. Sőt az alföldön történt nemrégiben, hogy egy vén kintortást agyon akartak ütni, mert nem akarta eljátszani a Rákóczyt, pedig eljátszotta volna a jámbor, ha benne lett volna a kintornájában. Szeghalmon azonban a parasztleányok most a Jambó-Jambó nótát jobban szeretik mint a Rákóczyt. Molnár András hazában vidám lakodalm volt, a násznép szép rendben ment a templomba, a mikor a cigánybanda razendítette a Rákóczy-indulót. — Egy Szívós Jóska nevű parasztleány azonban nem akarta hallani a Rákóczy-indulót, hanem odaszólt a primásnak:

— Nem kell nekem a Rákóczy! Huzzad a Jambót!

— Ugyan instálom — veté közbe a primás — nem idevelő nóta ez: aztán meg szebb is a Rákóczy,

— Ne tereferélj, hanem huzzad a Jambót! De bizony a cigány nem engedett. Szó szót követelt, a legény dühbe jött és kést rántva neki ment a primásnak. Erre általános dulakodás támadt, sok fej vérzett már, mikor a csendőrség megérkezett és Szívóst lefoglta. A nászmenet csendőri fődőzet alatt érkezett a templomba.

A derék primásnak belyukasztották a fejét, de azért diadalmasan szólt oda a legénynek, kit a csendőrök vezettek:

— Azért is Rákóczy! — Azért sem a Jambó!

* **A hűség megbizott.** Moldoványi Borbála vasuti trafikos kisasszony tegnap 7 frtot adott át M á r k u s Béla csavargónak, hogy azért a főtőzsdéből szivarokat vásároljon. A csavargó elment de nem jött vissza, mert egyet gondolt és megszökött a pénzzel. — A rendőrség nyomozza a »megbizottat«, a ki azóta elverte a 7 frtot az utolsó krajczárig. A kisasszony jövőre mindenesetre óvatosabb lesz embere megválasztásánál.

* **Hajtóvadászat.** A debreczeni vadász-társulat folyó hó 9 én a Halápon hajtóvadászatot tart 80 hajtóval, találkozás a kitűzött nepon reggel 8 órakor a Halápi csárdánál.

* **A nyomorgók érdekében.** Ily ezimen között felhívásunk folytán a mai nap folyamán Z o n g Irma k. a. az ev. ref. felsőbb leány iskola növendéke 80 krt adott át szerkesztőségünknek, melyet ezennel köszönettel nyugtázzunk s el fogunk juttatni a rendőr kapitányság utján rendeltetési helyére.

Táviratok, Országgyűlés.

— Saját tud. táv. —

Budapest, jan. 3.

A képviselőház mai ülése érdekes képet nyújtott. Minden párt nagyszámban vonult fel, mert a kormánytól érdekes nyilatkozatokat vártak.

Az ülés elején Szilágyi Dezső elnök bejelentette a királyi döntést a kvóta ügyében.

Polónyi Géza és Holb Lajos az egész szélsőbal zajos helyeslése között követelték, hogy a bejelentést tüzzék napirendre, mivel a döntés formájának törvényessége beható vitát követel.

Bánffy Dezső br. miniszter elnök védekezése után a többség egyszerűen tudomásul vette a bejelentést.

Visontai Sema napirend előtt szólva szemére hánytá Bánffynak újv aggresszív hangu beszédét, amelylyel csak elmergesítette az ügyet, ahelyett hogy belátta volna hibáját.

Bánffy Dezső br. miniszterelnök védekezni próbált, de az ellenzék zajos ellentmondással fogadta felszólalását. Majd kijelentette hogy a minisztérium megegyeztelt

az osztrák kormánnyal a statuskvó fentartására s majd a részleteknél a 3. §-hoz pótlást fog indítványozni, mely szerint a törvény újévtől visszaható erővel ruháztassék fel.

Erre hosszabb vita támadt, úgy hogy a napirendre 1 órakor került a sor.

Az obstrukció.

Bpest jan. 3. A «Debreczen» ered. táv. A függetlenségi pártok tegnap nem tartottak a klubokban értekezleteket. Juszt h Gyula, a vita rendező bizottság elnöke betegesen feködt lakásán, ezért a vezető férfiak ott gyűltek össze. Az Ugron párt részéről ott volt Bartha Miklós és Polónyi Géza, azonkívül Hentaller Lajos és Toth Janos. A két párt kiküldöttéi megállapodtak abban, hogy a kormány elleni harcra a vegletekig fogják folytatni. — Nem a provizórius javaslat ellen fogunk ezután küzdeni, hanem a Bánffy kormány ellen — mondotta az egyik vezérferfiu. — Tíz nap alatt véget ér a javaslat általános tárgyalása, akkor a részleteknél újra kezdjük. A B a r a b a s B é l a mai beszéde izelő lesz arra, mit várhat a kormány minden ezután előterjesztendő javaslatánál. Bánffyt okvetlenül lehetetlenné fogjuk tenni, az ő erőszakosságára csak erőszakkal felelhetünk és ha eddig válogatóságok voltunk a fegyverekben, ezután megismertetjük az igazi obstrukcióval. És ebben a mi nemes küzdelmünkben nem fog eltöröritani semmi fenyegetés. A klotür csak dajka mese. Azt a magyar parlamentben sohasem fogjuk behozni, mert jól tudjuk, hogy van a nagy szabadelvű pártnak is olyan nemesebb alkatrésze, amely nyílt lázadással felelne a szájkosár behozatalának megkísérlésére is. Csak egy dolog lehetséges, mely megtompítana fegyvereink élet és ez egy esetleges fuzió. Erre visszavonulót fujnánk és ezt meglehetők minden szegyeu nélkül, mert ma Magyarországra nézve, minden közjogi vívmánynál nagyobb értéke volna Bánffy bukásának, ezt pedig elérjük abban a percben, amelyben Apponyi utat lel a miniszteri székhez. Hogy ellene is küzdeni fogunk, az természetes, de más fegyverrel, mert arról meg vagyunk győződve, hogy Apponyinak szilardabb vértje lesz, erős nemzeti érzése, nagy hazafisága, mint Bánffynak volt a bécsi rongy.

Kossuth Ferencz újévi beszéde.

Debreczen, január 3.

Meszlény Lajos újévi üdvözölő beszédére Kossuth Ferencz a következő hosszabb beszédben válaszolt:

Kedves barátaim! Szívemből köszönöm nektek, hogy megtiszteltetek azzal, hogy újév első napján kinyilvánítottátok előttem szereteteteket és bizalmatokat.

Megvallom, azt reméltük, hogy ez év első napján más érzésekkel fogunk találkozni. Remeltem ezt, hogy ez az év lehet az első, a mely biztosítani fogja elveink legalább egy részének a diadalát azon a téren, a melyen elveinket győzelemre vezethetjük volna még a 97-es alap törvényei szerint is. 30 év óta sohasem volt olyan kedvező alkalom arra, mint a mostani, hogy hazánk vis-zanyerhetse önállóságát a gazdasági téren. Ebben mindnyájan egyetértünk. A körülmények olyan összetetlalkozására volt szükség, hogy az ország kivív-hassa minden rázkódttatás nélkül ezt az önállóságot s úgy szó van, hogy csak a kezét kelljen kinyújtania a megérett gyümölcs után, a minő viszonyok talán beláthatlan hosszú ideig nem fordulhat ismét elő.

Először is éppen azért kellett az osztrákoknak annyira összeveszniök, hogy a vám és kereskedelmi szövetségről még tárgyalniok sem lehetett, mikor a szövetség törvényes ideje lejárt: továbbá akkor kellett lejárni a vám és kereskedelmi szövetségnek, a mikor kevés idő előtt megülte Magyarország ezred-éves ünnepét, amely alkalommal Magyarország a jólétnök olyan látszatát mutatta be, amely az osztrákokat irigyekke tette és arra biztatta

hogy nagyobb kvótarányt kívánjanak tőlünk és ezzel megnehezítették velünk a megalkuvást. Mindennek pedig akkor kellett megtörténnie, mikor Magyarország ügyeit egy tehetetlen, kormány vezetői, amely kormány folytonos időngedéssel és alkudozással odáig jutott, hogy már csak egy pár nap választotta el attól az országot, hogy vagy törvényt keljen sértenie, vagy pedig az ország kezei közé hulljon az éret gyümölcs. — a g a z d a s a g i ö n á l l ó s á g megbecsülhetetlen értékű gyümölcs e.

Hogy mikor foznak ily kedvező körülmények ujlag találkozni, azt nem tudom. Azt azonban jól tudom, hogy kötelességünk volt a harmincz év óta hirdett és vallott elveink mellett szilárdan megállani főképpen pedig kötelességünk volt a jelen szerencsésen kedvező helyzetet felhasználni arra, hogy elveinket a gyakorlati téren érvényesíthessük és a fennálló törvények értelmében v i s z s z a s z e r e z z ü k hazánknak a gazdasági önállóságot.

Határozott állásfoglalásunk folytán az országnak tudomást kellett vennie arról, hogy van a parlamentben egy párt, mely minden viszonyok között, szüntelen rágalom és gyanúsítás közepette is rendületlenül kiart elvei mellett és épp ezért ez a párt tiszteletet érdemel.

Azt hiszem, hogy már ezzel is nagy szolgálatot tettek a hazának, mert megmutattuk azt, hogy a politikai erkölcsök súlyosdése közepette van egy párt, a mely sohasem fogja elmulasztani minden körülmények között teljesíteni hazafiai kötelességeit.

Továbbá, minthogy a mi szerepünk nemcsak az elvek pusztá hangoztatásából áll, hanem elveinket gyakorlatilag érvényesíteni is akarjuk, kötelességünk volt megragadni a kínálkozó alkalmat, hogy elveinket a létező törvények erejével megvalósítsuk. Bűn lett volna ezt meg nem tenni, mert valószínű volt a győzelmünk, hisz senki sem hihette, hogy lehetséges Magyarországon egy olyan kormány, mely mikor arról van szó, hogy saját alapjának egyik legsarkalatosabb törvényét megtartsa, vagy pedig alkotmányt sértsen, ez utóbbit fogja választani.

Szemünkre vetik, hogy mi lehetetlenségeket kívántunk. Eltekintve attól a mit mindnyájan hangoztatunk az országgyűlésen is, hogy az elkesés nem tőlünk, hanem a kormánytól ered s épp azért a fel-lósság a kormányt éri és nem minket; a tényállás az, hogy leti volna egy igen egyszerű mód a kibontakozásra, a mely módot pártunk az általán benyújtott határozati javaslatban főbb körvonalaiban ki is emelt, minket a felelősség nem terhel, ha e módot a kormány nem alkalmazta.

Eggedjétek meg, hogy rövidesen némi részletkebe becsátkozom a kibontakozás módjára vonatkozólag.

Azt mondják, hogy nem fejtettük ki azt, hogy mi történjek január elsőjétől kezdve és hogy ennél fogva mi sem tudunk utat a kibontakozásra. Ezt azonban a párt nevében tagadom. Elsőben is kijelöltük azt, hogy az országnak törvényes állapotba kell helyezkedni. 67-es törvények csak két alternatívát ismernek, vagy a vámszövetséget, vagy az önálló vámterületet. Más alternatíva nincsen. Ha megszűnik a vámszövetség, ha be kell állni az önálló vámterület törvényes állapotának, mint a hogy az tényleg beállt az ország azt nekünk köszönheti; azonban nem elégséges, hogy csak teoriában álljon fenn az önálló vámterület joga, a tényleges állapot létrejöttét törvényileg ki kell mondani, csak úgy, mint törvénybe írtatták a vámszövetségeket, bár teoriában ez állapot is benne volt a 67-es törvényben.

Első lépés lett volna tehát az önálló vámterület létrejöttének törvényileg megállapítása. A mikor ez megtörtént, az ország önálló rendelkezési joga alapján elintézhette volna ügyeit a saját hatáskörében és nem lett volna hivatva oly törvényt alkotni, mely a szövetségét tarja fenn a status quo alakjában a császári-paragrafus erejére támaszkodva.

Kimondhatta volna az ország, hogy egyelőre egy bizonyos határidőig nem fog vámot szedni az osztrák czikkék után; kimondhatta volna, hogy megbizsa a mostani vámhivatalokat azzal, hogy az eddig létező más országoktól érintő vámokat az eddigi mód szerint szedjék be az alatt a feltétel alatt, hogy a beszédett vámok Magyarországot illető részét az eddigi arányban a magyar kincstárba szolgáltatassák be.

Ez önálló rendelkezés lett volna semmi hivatkozással a vámszövetséget megállapító törvényekre s ily esetben nem lett volna szükség a kényszerítő császári-paragrafusra a magyar törvény érvényre juttatásáért, holott így a kormány becsempészte e paragrafus érvényesítésének elismerését alkotmányos létükbe. jellehet a nyáron ígéretet tett arra nézve, hogy a provizóriumot nem fogja életbe léptetni a 17 §-sal, már pedig len a vitás javaslat nem ma, mint egy provizórium életbe léptetése, mindaddig, míg törvényileg nincs kimondva az önálló vámterület létrejötte.

Ezekkel akarom én megvilágítani a mi álláspontunk igaz voltát, mert nekünk kötelességünk volt a törvényt védeni. A mellett, hogy elveinkhez hívek maradtunk, a mi álláspontunk gyakorlati is volt; meg tudtuk mutatni azt az utat, a melyet, ha a kormány követ, minden rázkódtatás nélkül elnyerhette volna az ország a gazdasági önállóságot.

Minket tehát semmi szemrehányás nem illet. Mert a mikor Magyarország azon alternatíva elé van állítva, hogy vagy megtartsa a mar fennálló törvényt, vagy pedig megsértse az alkotmányt, nekünk ez előbbi volt kötelességünk harczba szállni.

A kormány megkukhatik s adja isten, hogy meg is bukjak, az alkotmány sértés bűne az ő lelkiismeretét terheli a tőténelem és az ország előtt, de bűnével az egész államrendszert nem forgatja ki, holott nem lehetett megengednünk azt, hogy maga az országgyűlés törvénytörővé aljasuljon és így az a védvár, a mely a törvények oltalmára, épsegbentartására van hivatva, omoljék össze. Nem engedhettük, hogy a nemzet elveszítse ebben való bizalmát, mint ahogy ez esetben elveszítette volna.

A mi harczunk tehát nemcsak elveink védelmére szolt hanem védők vele az alkotmányt is, a törvényeket, a hazának jövőjét, mert nem volt szabad megengednünk, hogy a történelem ferója rólunk, hogy Magyarországon a kormány magával a törvényhozással eltiportathatja az ország törvényeit és azzal büntetlenül fenyegetőzhetik, hogy ha az országgyűlés erre azonnal nem hajlandó, akkor ő maga az alkotmány sértés terére lép.

Mi azt hittük, hogy a körülményeknek első szavaiban festett kedvező, ritka összetelalkozása biztosítani fogja elveink legabb egy részének győzelmét. Emlékeztünk ugyanis két miniszternek, a pénzügyi és kereskedelmi miniszternek 1897. február 25 én mondott ami szavaira, hogy ha a vámszövetség főn nem marad, akkor okvetlenül az önálló vámterület lép életbe. Nem hihettük, hogy e kijelentések után azokkal honfokogonyest ellenkezően fog eselekedni a kormány és így világos szavait meg fogja szegni.

Állásfoglalásunkkal az igaz, hogy teljesen célt nem érünk, csak annyit értünk el, hogy ma már az ország törvénytörőleg az önálló vámterület alapján áll s az ország hibája, ha az állapotot fel nem használja; továbbá bebizonyítottuk, hogy az országgyűléssel nem lehet egykönnyen törvényt eltiportatni; előrtük azt is, hogy 67-es alapon nem lehet az ország sarkalatos jogait, még a törvény értelmében sem védésim zni meg, mert maga a kormány bebizonyította, hogy az első alkalommal, midőn a 67-es törvények egyik legfontosabbját kellett volna alkalmazni, nem alkalmazza és inkább, mintsem hogy ezt tenné az alkotmány sértés terére lép.

Az alkotmány sértés, ha már egyszer megeseit, ha csak egy napig is, értelmében anny, mintha bármédig tart; a törvényen kívüli let be van bizonyítva, es ennek folytán

nekünk az a kötelességünk, hogy az olyan kormányt, a mely a törvénykülvü állapotot előidézte, minden felhasználható eszköz segítségével megbuktatni igyekezzünk, s ez esetben a mi harczunk nem többé a személyek elleni harcz lesz, hanem egy olyan kormány ellen irányuló kemény tusa, a mely törvénytörő és alkotmány sértő, s a melynek tehát az ország élen maradnia tovább nem szabad.

Tisztelt barátaim! Első kötelességünk a kormány ellen kérelhetetlen harczra készülni. A harcz módozatai a küzdelem folyamán állapítandók meg, azt azonban hiszem, sőt tudom, hogy mindnyájan egyetértőleg készek vagyunk ennek az alkotmány sértő kormánynak a megbuktatására törekedni.

Legyetek meggyőződve arról, hogy ént mint a multban is, teljes lelkemből a pár, szolgálatában állok, s a mint eddig is megtehettem mindama kötelességemet, melynek megtevést a párt érdeke megkívánta, úgy megteszem azt ezentul is. Kérem azonban elnöki tisztémhez föltétlenül szükséges támogató bizalmatokat.

Erzem, hogy a mint ezzel eddig megajándékozottok, e bizalmat, jövőben is megajándékozom addig, míg bizalmatokra érdemes lesz. Bár tehetsem csekély, a mi van, mind a pár szolgálatára áll, mert partunk szolgálata egyértelmű hazánk szolgálatával. Ti elhagyhatok családaitokat, hogy idejőjjetek, mintha számomra családot akarnátok képezni. Szívvel közönöm ezt nektek, pártunk az én szűkebb családom és a magyar nép, melynek javáért küzdünk, képezi a tágabb családi kört. Még egyszer köszönöm és szívvel viszonzom jókívánatokat. Boldog újvet nektek és a szenvedő hazának!

A beszédet perczeig tartó éljenzés követte.

IRODALOM.

1848. Elértük januárt, az az esztendőt, mely 50-ik fordulója lesz a magyar szabadság hajnalanak. Öseink tűzáldozattal köszöntötték a hajnal hasadtát források tövében, ligetek, vadonok mélyén. Mi is áldozattal gyujtunk, a nemzeti irodalom sziklaolárán, a magyar nemzeti érzés kutféjénél, a magyar történelem cserfaligetében. Ugy köszöntjük a hajnalló magyar szabadságot. Az oltáron az áldozat tüzet nem kisebb ember gyujtja fő, mint a mi nagy tatosunk, jósunk, költőnk, Jókai Mór, akinek az egész magyar írói gárda segédkezik, Egy művel teszi maradóvá 1848. emlékezetét. E mű a szabadságharc képes bibliája, mely Jókai, Bródy Sándor és Rakosi Viktor szerkesztésében jelenik meg. Már szöletünk e műről. Elmondtuk, hogy 1200 képből fogja feljuttani a dicsőséges evék történetét, hogy az ország valamennyi jobb írója ír e könyvbe és hogy a nagy nemzeti ünnepre teljes lesz a nagy mű. Most csak azt akarjuk jelezni, hogy ma az ötödik füzet is megjelent. A sokszorosító művészetnek valódi remekei azok a képek, mik e pompás vállalatot betöltik. Különösen ki kell emelnünk Munkácsy-Ujenczozas-át és Benczur-Hazatérő huszárja-át, a Lenkey századát. Az erekyék közül kiválóan érdekes Balthyányi Lajos miniszter-elnöki széke, — mely bizony sokkal csinosabb és formásabb a mostani disztelen zsölyeknél, Kossuth erekyéi, ily órája, 1848-ban használt írószerei, Balintó-reban kopott ezütfedelü albuma, fatentatartója, nejenek utitaskája, stb., stb. A füzet aztán a horvát mozgalmakat tárgyalja. A kitünő, magvas szöveg sehol sincs az irodalmi értékek és költői erőnek híján. Igy halál, így folyik 1848. legdicsőbb emléke csöndben, halkan, egyre gazdagabbá, egyre értékesebbé válna. Nem ajánlhatjuk eléggé közönségünknek a díszes könyvet, mely a Revai Testvérek Irod. Int. Részvenytársaság kiadásában jelen meg s minden hazai könyvkereskedésben kapható. Egy füzet ára 30 kr. A mostani füzetben 54 kép van.

«Tanulók Lapja» ezmen 1893. decz végén egy szerény ifjúsági lap indult meg, a mely szaktíva az eöbői ifjúsági lapok sablonos irányával, főleg a tanulók iskolai szük-

segletét tartotta szem előtt. Dr. Rupp Kornél gymnaziumi professzor ebben irodalomtörténeti értekezéseket, poetikai fejtegetéseket, földrajzi, történelmi, természetrajzi közleményeket adott. Irodalmi rovatában az ajánlható ifjúsági munkákról közölt ismertetőket s főleg az iskola életéből adott érdekes híreket, önképzőkori tudósításokat. A szerény lapocska mindinkább tért hódított, nagyobb dimenzióban terjedt s házaggó volt miatti a székesfőváros sietett ajánlani összes iskolai, a közökt. miniszterium pedig az egész középiskolai ifjúság számára. Ezt a hetenként 16 oldal terjedelemben megjelenő ifjúsági lapot most, mikor ötödik évfolyamába lép, a Franklin társulat vette át, s úgy tartalom, mint kiállítás tekintetében magasabb, irodalmi színvonalra igyekszik emelni. A mutatószámoknak, mely a napokban jelent meg tartalmából megemlítjük a következő cikkeket. Ajánlás, írta a szerkesztő, dr. Rupp Kornél — »Megszületett!« karácsonyi elmélkedés. — A Cynthia hajótöröttje, Verne és Laurie regénye. — Tanács. Gyulai Pál költeménye illusztrálva. — Miért tetszettek a »regék« Kísfaludy Sándor kortársainak? — A szőke kis Guguhoz, Leybold Lajostól. — Hazát kereső hűnök, G a a l M ó z e s t ő l. — T e l e g r á f o z á s a t e n g e r a l a t t Fizikai játékok. Irodalom. Fejlesztő kérdések a számtan, földrajz történet, természetrajz köréből. Van köztük egy latin distichonban feladott kérdés gimnázisták részére. Képrejtvény. Szerkesztői telefon. A gazdag illusztrációk közül, melyek e számot díszítik, megemlítjük Hirsch Nelli rajzát, Gyulai Pál Éji látogatás cz. költeményéhez; a másik illusztris kép: Az angyalok kara Madách »Ember tragédiájában.« Van benne egy facsimile is: Arany János kezirata Toldi szövegéből, az apróbb illusztrációkat nem is említve. A valóban kitűnő ifjúsági lapot ajánljuk a szülők figyelmébe. Előfizetési ára negyedévre 1 frt 20 kr. Mutatószámot a kiadóhivatal (Bpest, IV. Egyetem u. 4 sz.) bárkinek szívesen küld.

B u. é. k. Hogy sablonos betűvel irásban és négy sablonos szóval közöttük egymást az embere új esztendő napján. Oly megszokott ez a négy szó s mégis azt sem szeretik használni, már ebben a négy szóban befoglaltatni mint az a jó kívánság es ajándék a mit új esztendőbe az emberek egymásnak adnak. De mit tegyen egy ujság új esztendőben? Ó is odanyomja azt a négy betűt, vagy pedig ne is vegyen tudomást arról, hogy ismét öregebbek lettünk egy esztendővel. Tessék e tekintetben példát venni az O r s z á g - V i l á g tól, ettől a legelőkelőbb szépirodalmi hetilaptól. Ez az ujság minden szokástól minden sablontól menten, új esztendőkor is mint máskor jó ujságot ad előfizetőinek, nem gondol ajándéokra, üdvözlésre. (Az igaz, hogy azt joggal teheti, a mik r pompás tartalmu irodalmi almanachot adott karácsonyra ajándékba előfizetőinek. Ezt az ajándékot minden új előfizető ingyen megkapja. Sz e r k e s z t ő.) Az O r s z á g - V i l á g arra törekszik, hogy hí krónikása legyen a lét eseményeinek, külön képekben megörökítse azokat s egybe szép verseket, novellákat közöljön. Az O r s z á g - V i l á g munkatársa a magyar irodalom minden jeles munkása. Előfizetési ára negyedévre 2 forint, Mutatószámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal a mely Hold utca 7. szám alatt van.

CSARNOK.

Egy napi igazmondás.

— Bartley H. elbeszélése. —
— Angolból. —

Legutóbbi Londonban való tartozkodásom alkalmával, egy este két ismerős angol fiatal embert kísértem a templomba, hogy ott egy híres papot meghallgassunk, aki nyíltsága miatt: melylyel a szószékéről mindenkinek a fülébe dörgé a leplezetlen igazságot, nagyfeltűnést okozott a világvárosban.

A templom, mint rendesen, ismételve megtelt a szorongásig s Rasp ur (ez volt a szónok neve) ez alkalommal sem kimélt gazdagot, szegényt, öreget, ifjút, férfit, nőt.

A hazugság vetkes voltát igyekezett kimutatni s dörgő szavakban támadta meg hallgatóságát, mely a legkülönbözőbb elemekből állott. Szemökebe mondá, hogy mind hazugok, amint vannak; hogy a hazugság otthonos a kunyókban, házakban, palotákban, uralkodik hűlgszerte, sőt még a palotákba is betolakodik, még a templomokban is hazudnak, mint-ha a mindentudó Isten nem látta mindegyiknek szívébe.

»Muuka; járás-keles, mindennapi foglalkozások közben — kiáltá oly hatalmas hangon, hogy a bolthajtások rengettek belé — csalfasággal és hazugsággal éltek! Valahányszor szóltok, hazugság lebeg ajkatokon, sőt már gyermekek is hazudnak; hazugok; midőn nevetnek, midőn sírnak, mert velők született s atyáiktól örökölték azon pillanatban, midőn a világra jöttek.«

Előadása beható, szónoklata megragadó volt s az általános levertség tanusította, hogy milyen hatást tettek szavai, midőn könnyes szemmel s bánatos hangon kérte, ostromolta halgatóit, javítsák meg magukat s tegyék fel magukban, hogy ezentul igazat, csakis igazat fognak mondani.

A szentbeszéd két óra hosszáig tartott s az utcákon már javában égtek a lámpák, midőn a nagy tömeg a templomból kisodort benünket. Alig jöttünk kissé magunkhoz, — két kisérőm között a következő párbeszéd folyt le.

»Rasp ur nagyon szeret tulozni«, kezdé a fiatalabbik, akit Ralph Fieldingnek hittek. »Szavai nem illenek minden emberre, mert én például npugodt lelkiismerettel mondatom, hogy én mindig igazat szoktam beszélni.

»Azt hiszed« mondá a másik, kinok neve Bill Nurser volt,

»Talán kétkezel?«
»Isten meitsen!« kiáltá fel Bill mosolygva, »most is láthatod, hogy nem lehet mindig kimondanunk, az igazat, különben most is igenlőleg kellett volna felelnem.

— »Tehát te kétkezel az én őszinteségemben.

»Oh nem, csak azt gondolom, hogy te ép oly kevéssé mondod mindig ki, amit gondolsz, mint mások.«

»És miért tenném ezt?«
»Mert gondolatok nem esnek bírálata alá, de szavak igen.«
»Tehát álnoknak tartasz engem?«

»És mert sokszor igen helytelen és sértő volna, ha véleményünket szabadon kimondanánk,« folytató Bill, anélkül hogy barátja kérdésére felelne.

»Azt hiszed tehát, hogy én irtózom az igazság kimondásától?«

»Azt gondolom, kedves barátom, hogy az embernek vagy bolondnak, vagy faragatlan tuskónak kell lenni, ha bizonyos esetekben nem tudja magát íékezni.«

»Sohasem hazudtam életemben, folytató komolyan Ralph, »mert nincs előttem ntalato-

sabb, mint a hazugság. Szánalomra méltó lealacsonyító és...«

»Igazad van, vágott szavába Bill, »egyetértek veled; de vannak esetek, midőn elkerülhetetlenül szükséges a hazugság.«

»Soha, soha! kiáltott fel Ralph, »Aki becsületes, az mindig igazat mond. Nincs nemesebb dolog az igazságnál.

»Meghiszem azt, de bármily szép, bármily nemes legyen is, ha például itt Londonban egy napig mindenki igazat mondana, olyan zavargás, lázadás keletkezne, amilyen még nem volt.«

Ralph vállat rángatta. »Nem hiszed,« kiáltott fel Bill, »ismét lem, hogy az igazság a világot kivetné sarkából. Jeruzsálem pusztulásn, Róma Néro alatti reszketése, a Robespierre alatti rémnralom, mindez csak gyermek játék volna, összehasonlítva azon véghetetlen lazas forradalommal, melyet az igazságnak huszonnegy órai egyeduralkodása hozna magával.«

»Barátom, ez olyan állítás, melynek semmi józan alapja sincs.«

»Próbáljuk meg, kedves Ralph. Próbáld meg csak egy napig folyton igazat mondani s meglátod, hogy mire fog ez vezetni.«

»Mi bajom lenne?«

»Nem kell azon nagyon törnőd a fejedet Ha te, a fiatal Fielding, gazdag nagybátyád egyedüli örököse, Dreamer Lucy, a legszebb londoni hölgy vőlegénye, a Blanc testvérek kereskedősege, egy napig merészelsz csak igazat mondani, akkor főnököd elkerg t. jegyesed visszadja jeggyűrűdet, nagybátyád pedig kitagad. Es ha a próbát folytatod, egy hét alatt a bolondok házába kerülsz.«

(Folyt. köv.)

1460 v. k. sz.
1897.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak 32041/1897. P. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Kolozsvári Jánosné részére id. Kozma István mint kk. Kozma János gyámjától 25 frt tőke, ennek kamatai és eddig összesen 12 frt 65 kr. perköltség erejéig 1897 évi november hó 23-án bíróság lefoglalt és 53 frtra becsült butorokból álló ingóságok **1898 évi jan. hó 5-én d. u. 3 órakor** kezdetét veendő és Morgó-utca 628. sz. a. megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1897. évi decz. hó 16.

Sugár Gyula
bir. kiküldött.

Palackboraink helyben minden jobb üzletben kaphatók

Legfinomabb palack borok,

COGNAC, RUM és TEA

különlegességek

Palugyai és Társa czégnél

Budafok, Promontor.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Minta borok 30 literes hordókban

legcselebban szállittattnak.

Napontai nagy postai szállítas vidékre.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Legalkalmasabb ajándékok!

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír czégyomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték czégyomással

1000 drb. 2 frittól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Részvények, szelvények, elsőbbségi kötvények, értékpapírok, évi jelentsek, zárszámadások, rovatos ivenk, tabellák.

Gyászjelentések.

Hangverseny műsorok. Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Különlegességek kitünő magyarsággal helyesen kiállított **ÉTLAPOKBAN.**

Pinczérszámlák bor és sör czimkéik.

Napilapok, hetilapok, szaklapok, képes folyóiratok előállítása

diszes, pontos és jutányos kivitelben. Ezek szétküldése (expediálva.)

Bármily terjedelmű regények, elbeszélések, költemények, tudományos és szakmunkák előállítása.

Névjegyek 50 krtól kezdve.

A „Debreczen“ kiadóhivatala.